

вигляді, отримати відеолекції, взяти участь у вебінарі. Також можуть у будь-який час, не виходячи з дому, скласти проміжний чи модульний тест у вигляді онлайн-тесту. Дійсно, для студентів заочної, дистанційної форми навчання, для студентів денної форми в умовах скорочення аудиторних годин онлайн-тести спрощують для викладача перевірку самостійних та контрольних робіт, допомагають автоматично і швидко підрахувати бали поточного контролю. Разом з тим, при проведенні такої форми контролю не в аудиторіях навчального закладу викладач не може перевірити, чи самостійно студент виконує завдання. Тобто викладачу потрібно застосовувати такі форми роботи, щоб у студентів не було можливості порушити принципи академічної доброчесності. Окрім цього, викладачу необхідно чітко формулювати вимоги до розв'язання, оформлення роботи та критерії оцінювання, пояснювати неприпустимість плагіату і списування.

*І. В. Берестов, М. Ю. Куценко,
Г. І. Шелехань, О. С. Пестременко-Скрипка*

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

26 вересня 2017 р. на сайті Парламенту України опубліковано текст Закону України «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 р. Стаття 42 Закону України «Про освіту» присвячена академічній доброчесності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

На сьогоднішній день питання якості освіти у ЗВО та боротьби з плагіатом взаємопов'язані. Поряд із питанням запобігання плагіату і використовується поняття «академічна доброчесність», яке означає, що в процесі навчання чи досліджень студенти, викладачі та науковці керуються насамперед принципами чесності, чесною праці та навчання. Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань є неприйнятними і жодним чином не толеруються у спільноті.

Необхідно забезпечити інформування як студентів, так і викладачів щодо принципів академічної доброчесності, ознак плагіату тощо. Студенти часто самі не розуміють, що вдаються до плагіату, – більше 60 % студентів, згідно з опитуванням Східноукраїнського фонду соціальних досліджень, не вважають мінімально переписаний чужий текст без посилання на джерело плагіатом.

Таким чином, студентів та викладачів необхідно інформувати про те, що таке академічна доброчесність; створювати навчальні програми та проводити семінари для студентів з академічного письма; створювати мотиваційні програми для викладачів і проводити тренінги для адміністрації ЗВО щодо вдосконалення навчальних програм. Також необхідно залучати представників іноземних університетів для обміну досвідом з українськими колегами щодо дотримання академічної доброчесності та боротьби з плагіатом.

В. Г. Брусенцов

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОСТІ ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА СТОСОВНО ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Метою навчального процесу є не тільки і не стільки надання професійних знань майбутнім спеціалістам та набуття навичок до самостійного здобуття нових знань (неформальна та інформальна освіта), а насамперед виховання особистості, доброчесного громадянина.

Обов'язковою умовою при цьому виступає дотримання принципів академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Як відомо, в освітньому процесі є дві сторони: з одного боку це педагогічні та науково-педагогічні працівники, а з іншого – здобувачі освіти. До всіх них висувається комплекс вимог: коректне ставлення до інтелектуальної власності, тобто посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Стосовно здобувачів освіти є доповнення у вигляді вимоги щодо самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Саме контроль над виконанням цієї вимоги є найбільш важливим завданням педагога, оскільки з поширенням інтернету є багато спокус та можливостей у бездумному використанні чужих напрацювань. Крім зниження освітнього рівня, це призводить до особистісної деформації, і отже, не досягається мети освітнього процесу.